

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсової роботи
для студентів за напрямом підготовки
6.030505 «Управління персоналом і економіка праці»,
6.030508 «Фінанси і кредит»
усіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри управління
персоналом та економіки праці
Протокол №6
від 1 лютого 2013 р.

Економіка праці в організації. Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів за напрямом підготовки 6.030505 «Управління персоналом і економіка праці», 6.030508 «Фінанси і кредит» усіх форм навчання/ Укл. Холодницька А.В. – Чернігів: ЧДТУ, 2013. – 31 с.

Укладач: ХОЛОДНИЦЬКА АЛЛА ВЯЧЕСЛАВІВНА, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри управління персоналом та економіки праці

Відповідальний за випуск: КИЧКО ІРИНА ІВАНІВНА, завідувач кафедри управління персоналом та економіки праці, кандидат економічних наук, доцент

Рецензент: БОНДАР ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної економіки Чернігівського державного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. Мета і завдання курсової роботи.....	5
2. Орієнтовна тематика курсових робіт.....	6
3. Структура курсової роботи, основні етапи її виконання.....	6
4. Вимоги до оформлення курсової роботи.....	10
4.1 Оформлення таблиць.....	11
4.2 Оформлення формул.....	12
4.3 Оформлення рисунків.....	13
4.4 Оформлення додатків.....	13
4.5 Оформлення посилань у тексті.....	13
5. Критерії оцінки курсової роботи.....	14
6. Організація захисту курсової роботи.....	16
Рекомендована література.....	17
Додатки.....	21
Додаток А - Орієнтовна тематика курсових робіт.....	21
Додаток Б - Зразок титульного листа курсової роботи.....	22
Додаток В - Зразок змісту курсової роботи.....	23
Додаток Г - Зразок оформлення бібліографічного опису у списку джерел.....	24
Додаток Д - Зразок оформлення таблиці.....	28
Додаток Е - Зразок оформлення рисунку.....	29
Додаток Ж- Зразок бланку відгуку на курсову роботу.....	30

ВСТУП

Ринкові перетворення в економіці країни пов'язані зі змінами всієї системи господарювання. Сучасне виробництво потребує гнучкої та динамічної системи організації, оплати праці працівників, здатних адекватно реагувати на кон'юнктуру ринку і зміну зовнішнього та внутрішнього середовища.

Дисципліна "Економіка праці в організації" розглядає питання економіки трудових відносин, формування і використання трудових ресурсів підприємства як суб'єкта ринкових відносин, регулювання соціально-трудова відносин в організації, оплати праці, стимулювання оптимального використання ресурсів і підвищення продуктивності ефективності та дохідності праці, планування праці в організації.

Роль і значення дисципліни «Економіка праці в організації» у підготовці фахівців в галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» полягає в формуванні студентами системи теоретичних і практичних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення ефективного функціонування соціально – трудових відносин в організації, а також раціонального використання персоналу у процесі праці, організації дієвої системи оплати праці з метою підвищення трудових та фінансово-економічних показників діяльності організації.

«Економіка праці в організації» має тісний зв'язок з цілою низкою дисциплін, що мають працю за об'єкт вивчення, зокрема: «Економіка праці й соціально-трудова відносини», «Нормування праці», «Організація праці», «Статистика праці», «Соціологія праці», «Фізіологія і психологія праці», «Охорона праці», «Трудове право», «Економіка підприємства», «Економічний аналіз» та іншими.

Це обумовлює об'єктивну необхідність набуття ґрунтовних знань основних положень економіки праці в організації майбутніми спеціалістами в галузі економіки, фінансів, маркетингу, менеджменту і бізнесу.

1 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Метою курсової роботи є перевірка засвоєння студентами знань, які необхідні їм як майбутнім фахівцям спеціальностей «Фінанси і кредит» та «Управління персоналом та економіки праці». Використовуючи знання із загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, а також підібрані фактичні матеріали з економіки праці та соціально-трудових відносин в організації, студент повинен самостійно дослідити одну з актуальних тем курсу дисципліни "Економіка праці в організації".

, Курсова робота є самостійним дослідженням по одній з економічних проблем, яка відображає професійну підготовленість спеціаліста, рівень його мислення, уміння аналізувати та висувати пропозиції по підвищенню ефективності праці та взаємовідносин людей у процесі праці на внутрішньогосподарському рівні.

Основними завданнями курсової роботи є:

- поглиблення навичок самостійного опрацювання літературних джерел, звітної та статистичної інформації;
- оволодіння методикою дослідження, узагальнення та логічного викладу матеріалу;
- уміння формулювати узагальнення, висновки при дослідженні економічної проблеми по конкретній темі;
- самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки;
- розробляти пропозиції щодо удосконалення діяльності підприємств

Загальні вимоги до курсової роботи :

- цілеспрямованість, відповідність меті;
- чітка логічність та послідовність побудови роботи і викладу матеріалу;
- глибина дослідження та повнота викладення питань;
- переконливість аргументації викладених думок;
- точність формулювань, конкретність викладу матеріалу;

- обґрунтованість висновків і рекомендацій;

2 ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Тема курсової роботи вибирається студентом самостійно з переліку, який розробляється та затверджується кафедрою. Тематика курсових робіт наведена в додатку А. При виборі теми курсової роботи необхідно мати на увазі те, що студенти можуть виконувати роботу по обраному напрямку досліджень. Тому в переліку тем курсових робіт в якості об'єкту дослідження можуть бути підприємства різних форм власності і організаційно-правових форм, а також можливе дослідження окремих там на макрорівні.

Якщо в переліку відсутня тема, над якою хотів би працювати студент, то він повинен звернутися з цього питання до завідувача кафедри або керівника навчального курсу. Прохання повинно бути мотивоване, наприклад, наявністю фактичного матеріалу за місцем роботи студента.

Під час виконання курсової роботи за студентами закріплюються керівники з професорсько-викладацького складу профілюючої кафедри.

3 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ, ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇЇ ВИКОНАННЯ

Процес виконання курсової роботи включає наступні етапи:

- вибір теми;
- підбір та опрацювання літератури;
- складання плану роботи;
- збір фактичного матеріалу;
- написання тексту роботи;
- підготовка і захист курсової роботи.

Зміст курсової роботи відображається в плані. План курсової роботи складається студентом самостійно і погоджується з науковим керівником. До

плану роботи можуть бути внесені зміни та доповнення в процесі дослідження, які узгоджені з керівником.

Структура курсової роботи повинна бути такою:

- титульний лист (додаток Б);
- зміст (додаток В);
- вступ;
- основна частина роботи, яка поділяється на розділи і параграфи;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Робота повинна складатися з 3-х розділів, по 3 параграфи в розділі. Загальний обсяг курсової роботи 35 – 40 сторінок. До загального обсягу курсової роботи не входять додатки, список використаних джерел.

Вступ. У вступі слід обґрунтувати актуальність обраної теми, вибір об'єкта дослідження, сформулювати мету й коло питань, які підлягають розгляду, визначити методи дослідження, які використовуються при написанні роботи, відмітити значення даної теми, обґрунтувати завдання, поставлені в курсовій роботі, назвати основні джерела, на підставі яких була написана курсова робота. Вказати загальну суть основного питання курсової роботи, історію виникнення, розвитку, необхідність застосування, важливість даного питання. Бажано у вступі вказувати також наукову новизну курсової роботи, ступінь розробки проблеми та практичне значення дослідження

Вступ пишуть на 1-2 сторінки; на першій сторінці вступу, а також на титульному листі, нумерацію не проставляють, але враховують.

Розділ 1. Теоретичні основи по конкретній темі. В першому розділі курсової роботи потрібно висвітлити загальні теоретичні питання, розшифрувати економічний зміст показників, дослідженню яких присвячена робота, показати його значення і зміну його ролі в різні періоди економічного розвитку.

Опрацювати літературні джерела, критичні замітки та статті з теми курсової роботи, газет та журналів, показати різні точки зору вчених і спеціалістів, оцінити їх стосовно свого об'єкту дослідження та стати на позиції певних авторів або сформулювати свої власні думки щодо окремих поглядів і категорій.

Зробити короткий екскурс щодо висвітлення теми курсової роботи в законах України, постановах Кабінету Міністрів, наказах Міністерства фінансів, інструкцій, положень з посиланням на джерело.

Обсяг розділу 15-18 сторінок.

Розділ 2. Основні питання теми курсової роботи. У цьому розділі потрібно описати результати дослідження теми курсової роботи на підприємствах, на регіональному чи державному рівні. Із найбільш важливих питань студент повинен провести дослідження, проаналізувати та оцінити отриманий результат. Матеріал курсової роботи студент повинен викладати послідовно, логічно, взаємопов'язувати окремі його частини, повністю розкриваючи тему роботи. Для цього потрібно приділити увагу сучасним теоретичним і методичним розробкам, розглянути і творчо осмислити відповідну наукову літературу та періодичні видання, визначити своє ставлення до дискусійних питань теми курсової роботи. На основі аналізу емпіричних та звітних даних, особистих вражень та узагальнень потрібно зробити необхідні висновки, висвітлити досягнуті успіхи, зазначити існуючі недоліки, а також висловити пропозиції щодо можливостей подальшого покращення діяльності об'єкта курсової роботи.

При написанні курсової роботи повинні даватися посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в роботі. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Обсяг розділу 15-20 сторінок.

Розділ 3. Шляхи вдосконалення. В третьому розділі обов'язково на базі проведених розрахунків повинні бути сформульовані конкретні пропозиції і рекомендації щодо вдосконалення діяльності об'єкту дослідження по обраній темі.

Висновки. У висновках описуються найбільш важливі теоретичні та практичні результати курсової роботи, зокрема формулювання проблеми, методи її дослідження, значення для науки і практики, рекомендації щодо наукового та практичного використання результатів для вдосконалення практичної діяльності, обґрунтування їх достовірності тощо. Висновки включають викладки чітко сформульованих і обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення по темі курсової роботи, які студент буде захищати як результат виконаної ним роботи (короткий виклад результатів досліджень). По суті – це підсумок курсової роботи.

Обсяг висновків – 3 - 4 сторінки.

Список використаної літератури. До списку використаних джерел вносяться всі використані при написанні роботи джерела інформації: законодавчі та нормативні акти, підручники, навчальні посібники, періодичні видання. Джерела інформації подаються в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Список використаних джерел свідчить про ступінь обізнаності студента з теми роботи. До списку не включаються ті джерела, на які немає посилань у тексті і які фактично не були використані студентом. В роботі повинно бути використано не менше 25 джерел літератури.

Кожне джерело нумерується і записується із абзацу. Приклад оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел приведено в додатку Г .

Додатки. До додатків може бути віднесений допоміжний матеріал, який був використаний в роботі але не відображений в тексті (розрахункові таблиці, зразки документів, графіки, схеми, інформативні та ілюстративні матеріали, які займають повну сторінку тощо). Додатки слід позначати великими літерами

української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, на які робляться посилання по тексту курсової роботи.

Результатом виконання обраної структури курсової роботи є написання першого варіанту роботи, який подається студентом для ознайомлення своєму науковому керівнику.

4 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсову роботу виконують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (297x210 мм), застосовується 14 розмір шрифту з інтервалом 1,5 із кількістю абзаців на сторінці не більше 4-5. Перед текстом курсової роботи розміщують титульний лист (додаток А) та рецензію (додаток Ж), підписану науковим керівником.

Необхідно додержуватися таких розмірів полів: зліва - 25 мм для підшивки і зауважень, справа - 15 мм, знизу і зверху - 20 мм.

Текст складається із розділів, підрозділів. Заголовки розділів друкують великими літерами по центру (Наприклад, „ВСТУП”).

Наприклад:

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ВАРТОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ

Заголовки підрозділів пишуть з абзацу (14 мм) малими літерами (крім першої великої).Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. (наприклад, 1.2.). Переніс слів не допускається. Крапку у кінці заголовку не ставлять. Кожний розділ починається з нової сторінки. Текст підрозділу пишеться в межах одного розділу без розриву.

Відстань між заголовком розділу і підрозділу 1 інтервал, між заголовком підрозділу і текстом курсової роботи 2 інтервали , підкреслювати їх не потрібно.

Сторінки нумеруються арабськими цифрами. На титульному листі номер не ставиться, на наступних сторінках - у правому верхньому кутку без крапки (наскрізна нумерація з додатками).

Умовні позначення, що використовуються у курсовій роботі, повинні відповідати діючим стандартам і термінології; визначення (єдині для всієї курсової роботи) також повинні відповідати стандартам, а при їх відсутності - загальноприйнятим у науково-технічній літературі.

В змісті вказують номери сторінок, з яких починається розділ, підрозділ. При цьому розділи, підрозділи повинні мати однакові назви у тексті та у змісті роботи.

Всі наведені цитати, цифрові дані та іншу інформацію, запозичену з літературних джерел, необхідно чітко виділити із посиланням на джерело з зазначенням сторінки у квадратних дужках, щоб їх можна було відрізнити від результатів дослідження (наприклад, [1]).

При наявності у тексті переліку складових частин, фактів і таке інше, їх слід нумерувати порядковою нумерацією арабськими цифрами із дужкою, наприклад: 1), 2), і друкувати малими літерами із абзацного відступу.

4.1 ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦЬ

Таблицю слід розміщувати одразу після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці повинні бути посилання в тексті: "див. табл. 2.1". Кожна таблиця повинна мати назву, яку потрібно писати малими літерами (крім першої прописної) по середині сторінки і розміщувати над таблицею.

Таблиці нумеруються послідовно арабськими цифрами в межах кожного розділу (номер таблиці включає номер розділу і порядковий номер таблиці). При переносі частини таблиці на наступний аркуш пишуть: "Продовження табл. 2.1" (додаток Д).

Заголовки таблиць і граф починають з великих літер, підзаголовки - з малих, якщо вони складають одне речення з заголовками, і з великих - якщо вони

самостійні. Робити заголовки таблиці по діагоналі не допускається. Графу "Номер з/п" в таблицю включати не слід, за винятком випадків, коли на ці номери є посилання;

Якщо цифрові дані в графах таблиці виражені в різних одиницях виміру, то їх указують в заголовках кожної графи. Якщо всі показники розміщені в таблиці, виражені в одній і тій же одиниці виміру, скорочене визначення одиниці виміру розміщують над таблицею в заголовку.

Якщо текст, що повторюється в графі таблиці складає одне слово, то замість нього ставлять лапки, якщо із двох і більше слів то при першому повторі пишуть "те ж", а потім ставлять лапки. Ставити лапки замість цифр, знаків, математичних символів, які повторюються, не допускається. Якщо цифрові, або інші дані в таблиці не приводяться, замість них ставлять прочерк.

Цифри в графах таблиці потрібно розміщувати так, щоб числа у всіх графах були точно один над другим. Числові значення величин в одній графі повинні мати однакову кількість десяткових знаків. Дрібні числа проводяться в вигляді десяткових дробів.

4.2 ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛ

Формули та рівняння розміщуються безпосередньо за текстом, в якому вони згадуються по середині строчки. До і після кожної формули чи рівняння залишається одна вільна строчка.

Наведені в курсовій роботі формули нумерують (при наявності на них посилань (наприклад: "див. формулу 1.1")) подвійною нумерацією арабськими цифрами в межах кожного розділу. Нумери вказують з правої сторони аркуша на рівні формули в круглих дужках, наприклад (1.1) - перша глава, перша формула. Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити під формулою у тій самій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перед поясненням першого символу пишуть з абзацу слово "де" без двокрапки.

Наприклад:

$$\mathbf{B} = \frac{\mathbf{V}}{\mathbf{T}}, \quad (1.1)$$

де \mathbf{B} – виробіток,

\mathbf{V} – обсяг виробництва продукції (робіт, послуг),

\mathbf{T} – затрати праці на випуск відповідного обсягу продукції (робіт, послуг).

4.3 ОФОРМЛЕННЯ РИСУНКІВ

Ілюстрації (малюнки, графіки, схеми, діаграми) позначають словом “рис.” (рисунок). Ілюстрації необхідно розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони відзначаються вперше або, якщо не дозволяють їх розміри, на наступній сторінці.

При необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст). Ілюстрації повинні мати назву, яку розташовують під ілюстрацією після пояснювальних даних разом з номером ілюстрації (див. додаток Е). Нумерація ілюстрацій проводиться арабськими цифрами в межах розділу, наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу).

4.4 ОФОРМЛЕННЯ ДОДАТКІВ

Кожний додаток починається з нового аркуша і повинен мати заголовок, який відображає зміст додатку. Додатки мають наскрізну одинарну нумерацію (в межах усієї роботи) великими літерами української абетки, наприклад: "ДОДАТОК А". На додатки у тексті обов'язково слід робити посилання.

4.5. ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ У ТЕКСТІ

Посилання в тексті роботи на літературні джерела необхідно позначати в кінці речення порядковим номером за переліком посилань. При посиланні на рисунки, таблиці, формули, рівняння, вказують їх порядковий номер, наприклад: на рисунку 2.1; дивись рисунок 2.1; у таблиці 2.1; за формулою (2.1); у формулі (2.1)

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота подається на кафедру для перевірки науковим керівником не пізніше ніж за місяць до екзаменаційної сесії. Курсова робота, яка відповідає викладеним у даних методичних рекомендаціях вимогам, оцінюється для студентів денної форми навчання за стобальною шкалою з врахуванням наступних критеріїв:

Таблиця 5.1 – Критерії оцінки курсової роботи

Критерії	Бали
Оцінка структури (плану) роботи, наскільки план дозволяє розкрити тему	40 балів
Оцінка теоретичного рівня роботи	
Повнота розкриття основних питань теми	
Наявність прикладів, розрахунків, аналізу, порівнянь	
Характеристика аналітичного рівня роботи	
Ілюстративність роботи: наявність таблиць, рисунків	
Відповідність вступу та висновків вимогам, які викладено в методичних вказівках по написанню курсової роботи	
Оцінка повноти та правильності складання списку використаних джерел	
Відповідність оформлення роботи вимогам стандартів та правил	
Виконання календарного плану написання роботи	
Оцінка доповіді студента при захисті роботи	60 балів
Оцінка відповіді студента на додаткові запитання	
Всього	100

Співвідношення 100-бальної шкали оцінювання написання та захисту курсової роботи зі шкалою ECST та 5-бальною шкалою оцінки наведено нижче.

Таблиця 5.2 – Шкала оцінювання успішності студентів

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою навчального закладу, балів	Оцінка за шкалою ECTS
5 – „Відмінно”	100-90	A
4 – „добре”	89-82	B
4 – „добре”	81-75	C
3 – „задовільно”	74-67	D
3 – „задовільно”	66-60	E
2 – „незадовільно”	59-35	FX
2 – „незадовільно”	До 34	F

Для студентів заочної форми навчання курсова робота, залежно від її якості, оцінюється на "відмінно", "добре", "задовільно". Ці оцінки є попередніми. Остаточна оцінка виставляється комісією за результатами захисту роботи.

Робота може бути оцінена на "**відмінно**" в тому разі, якщо в ній розкрита сутність проблеми дослідження, її актуальність, приведений огляд монографічної і періодичної літератури, статистичні матеріали. Робота містить аналіз проблеми, розрахунки та обґрунтування рішень щодо вдосконалення методів вирішення проблеми, заявленої в рамках обраної теми. Виконані вимоги щодо оформлення роботи.

Оцінка "**добре**" виставляється у тому разі, якщо в роботі недостатньо обґрунтовані пропозиції автора щодо вдосконалення ефективності діяльності об'єкту дослідження, інші вимоги, які були перелічені в попередньому пункті виконані.

Оцінка "**задовільно**" виставляється у тому разі, якщо робота поверхово висвітлює зміст теми дослідження, не містить обґрунтованих рекомендацій по

вирішенню певних економічних проблем. Мають місце помилки в оформленні роботи.

Робота оцінюється на **"незадовільно"** та повертається на доопрацювання, якщо автор не розкрив зміст теми, не залучив практичний матеріал до аналізу проблеми дослідження та допустив помилки при викладенні змісту питань та оформленні роботи.

6 ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Заключним етапом є захист курсової роботи. Він проводиться у строки, визначені деканатом. Курсові роботи захищають перед комісією, призначеною кафедрою. Студент по результатам дослідження готує ілюстративний матеріал для членів комісії та презентацію в програмі PowerPoint. Студенту надається слово для викладання змісту дослідження (до 10 хвилин).

Під час захисту курсової роботи слухач має виявити глибокі знання з вивчених розділів курсу, вміти розкрити зміст розглянутих у курсовій роботі положень і відповісти на поставлені членами комісії запитання. За результатами захисту комісія може уточнити попередню оцінку курсової роботи, що її запропонував рецензент.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Навчальна література

1. Азаренкова Г.М. Економіка праці та соціально-трудова відносини: посібник / Г.М. Азаренкова.- К.: "Ліра-К", 2010
2. Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. та ін. Економіка праці і соціально трудові відносини. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012.– 328 с.
3. Богиня Д. П., Грішнова О. А. Основи економіки праці. — 3-те вид. - К.: «Знання-Прес», 2002.
4. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Григор'єва М.І. Економіка праці і соціально-трудова відносини: навч.посібник. – К.:ЛФЕІ, 2004.- 438 с.
5. Верхоглядова, Н. І. Економіка підприємства : навч. посібник / Н. І. Верхоглядова, Д. М. Ядранський, Н. А. Іваннікова ; М-во освіти і науки України. – К. : Професіонал, 2008. – 384 с. – ISBN 978-966-370-096-0
6. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник. — 5-те вид., оновлене. Затверджено МОН / Грішнова О.А. — К., 2011. — 390 с.
7. Гриньова В.М., Шульга Г.Ю. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навч. посіб. / В.М. Гриньова, Шульга Г.Ю. - К.: "Знання", 2010. - 310 с.
8. Данюк В.М., Г.О. Райковська Нормування праці. - К.: КНЕУ, 2006
9. Данюк В.М. Організація праці менеджера. - К.: КНЕУ, 2006
10. Данюк В.М., Кулаковська Л.П. Кадрове діловодство , - К.: "Каравела" 2006. – 240 с.
11. Економіка праці і соціально-трудова відносини: Навчальний посібник / Акіліна О.В., Ільїч Л.М. - К.: Алерта, 2010. - 734с.
12. Есінова Н.И. Економіка праці і соціально-трудова відносини. Навч. посібник. – К.: Кондор, 2004.

- 13.Ляш О.І., Гринкевич С.С. Економіка праці та соціально-трудо­ві відносини: навчальний посібник / О.І. Ляш, СС Гринкевич. - Київ : "Ліра-К". 2010. - 476с.
- 14.Ковальов В.М., Рижигов В.С., Єськов О.Л. Економіка праці і соціально-трудо­ві відносини. Навч посіб/ За ред. В.М. Ковальова.- К.:ЦНЛ, 2006
- 15.Маслова С.О., Мельничук Д.П. Економіка праці і соціально-трудо­ві відносини: Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2007. – 190 с.
- 16.Пащенко ЛН. Економіка праці та соціально-трудо­ві відносини: Навчальний посібник / ЛН Пащенко. - Львів: " Магнолія", 2009-260с.
- 17.Прасол В.М. Економіка праці та соціально-трудо­ві відносини: Навчальний посібник, - Харків: ХНАМГ, 2007. 264 с.

Допоміжна література

1. Закон України "Про колективні договори і угоди" //Закони України. Т. 6/ Ін-т законодавства. - К., 1997.- С. 5-11.
2. Закон України "Про оплату праці" //Закони України. Т. 8/ Ін-т законодавства. - К., 1997.-С.210-218.
3. Законодавство України про працю. Збірник законодавчих та нормативів актів. - К.: Атіка, 2003. - 944с.
4. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" // Закони України. - Т.15. — К.: Ін-т законодавства, 1999.
5. Кодекс законів про працю України. - К.: Парламентське вид-во, 2003. – 108с.
6. Богиня Д. П., Грیشнова О.А. Основи економіки праці: Навч. посібник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2001.
- 7 Близюк В., Власенко Т. Людський капітал України як фактор економічного зростання. // Україна: аспекти праці. – 2003. – №6.
8. Гейц И.В. Нормирование и регламент (режимы) рабочего времени: учеб. – метод. Пособие. – М.: Дело и Сервис, 2002.

9. Дячун О.В. Організація, нормування та оплата праці: навч. Посібник. – Л.: Афіша, 2001.
10. Економіка та підприємництво : навч. посібник / С. Я. Салига [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Гуманітарний ун-т "Запорізький ін-т державного та муніципального управління". – К. : Професіонал, 2007. – 749 с.
11. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Навч. посібник. – К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2002. – 164 с.
12. Есинова Н.И. Экономика труда и социально-трудова отношения: Учебное пособие.- К.: Кондор, 2003. – 464 с.
13. Завіновська Г. Т. Економіка праці. – к.: КНЕУ, 2003.
14. Калина А.В. Економіка праці.- К.: МАУП, 2004
15. Калина А.В. Организация и оплата труда в условиях рынка (аспекты эффективности): учеб. пособие. – 3-е изд. перераб. и доп. – К.:МАУП, 2001.
16. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1919 — 1956, Т.1. —Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
17. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1957 — 1990, Т.2. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
18. Колесніков Г.О. Менеджерський словник : навчально-довідкове видання / Г. О. Колесніков ; М-во освіти і науки України, Українська Академія наук, Волинський ін-т економіки та менеджменту. – К. : Професіонал, 2007. – 287 с. – (Словники професіонала
19. Рошин С.Ю., Разумова Т.О. Экономика труда: экономическая теория труда: учеб. Пособие. – М.: ИНФРА – М, 2001.
20. Плоткін Я.Д., Пащенко І.Н., Комарницький І.М. Економіка праці: Навчальний посібник. - Львів, НУ "Львівська політехніка", Ужгород: Патент, 2001. – 335 с
21. Современная экономика труда: Монография / Руководитель авторск. кол-ва и научн. ред. В.В.Куликов. Институт труда Минтруда России (НИИ труда). - М.: ЗАО «Финстатинформ», 2001.

22. Современная экономика труда: Монография / Руководитель авторск. Кол-во и научн. Ред. В.В. Куликов. Институт труда Минтруда России (НИИ труда). – М.: ЗАО «Финстатинформ», 2001.
23. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В. Економіка та менеджмент праці (праксеологічний аспект): Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – С. 378.
24. Журнали : „Україна: аспекти праці”, „Управління персоналом”, Економіка підприємства”, „Актуальні проблеми економіки”, „Економіка України”, „Економіка, господарство і право”, «Кадровик», «Праця і заробітна плата» та ін..

Додатки

Додаток А - Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Шляхи підвищення продуктивності праці в організації
2. Удосконалення моніторингу соціально-трудових відносин в організації
3. Вартість робочої сили та її вплив на виробничу діяльність підприємства
4. Напрями вдосконалення організації заробітної плати на підприємстві.
5. Державне регулювання заробітної плати в сучасних умовах
6. Договірне регулювання заробітної плати на сучасному етапі
7. Удосконалення механізму використання тарифної системи оплати праці
8. Удосконалення нормативного забезпечення тарифної системи оплати праці
9. Шляхи вдосконалення механізму застосування тарифної сітки в сучасних умовах
10. Напрями вдосконалення механізму формування тарифних ставок працівників
11. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців
12. Підвищення мотиваційного впливу доплат і надбавок до заробітної плати на ефективність роботи персоналу.
13. Удосконалення тарифної системи оплати праці
14. Побудова ефективної політики використання форм і систем заробітної плати на підприємстві
15. Удосконалення відрядної форми оплати праці на підприємстві
16. Удосконалення погодинної форми оплати праці на підприємстві.
17. Перспективні напрями вдосконалення оплати праці в бригадах
18. Організація преміювання працівників в контексті сучасності
19. Підвищення ефективності нормування праці на підприємстві
20. Аналіз норм затрат праці на підприємстві та оцінка їх ефективності
21. Удосконалення організації праці на підприємстві
22. Умови праці в організації та їх вплив на ефективність роботи персоналу
23. Удосконалення методики планування продуктивності праці в організації
24. Удосконалення планування і аналізу чисельності працівників в організації
25. Поліпшення планування і аналізу заробітної плати на підприємстві
26. Покращення регулювання організаційно-економічних і соціально-трудових відносин в організації
27. Аналіз соціально-трудових відносин в організації
28. Підвищення ефективності планування праці в організації
29. Управління продуктивністю праці в сучасних умовах
30. Аналіз і планування трудомісткості праці на підприємстві
31. Резерви зростання продуктивності праці в організації
32. Покращення інформаційне забезпечення управління працею в організації

Додаток Б - Зразок титульного листа курсової роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра управління персоналом та економіки праці**

Прізвище, ім'я та по-батькові студента

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Економіка праці в організації»

на тему : “ _____ ”

Курс ____ Група _____

Науковий керівник:

Робота подана на кафедру

“ ____ ” _____ 20__ р.

**Робота допущена до захисту
_____ Науковий керівник**

“ ____ ” _____ 20__ р.

**Робота захищена з
оцінкою _____**

“ ____ ” _____ 20__ р.

_____ Голова комісії
_____ Член комісії

Чернігів 20__ р.

Додаток В - Зразок змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТАРИФНОЇ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ.....	
1.1 Поняття та функції тарифної системи оплати праці.....	
1.2 Характеристика елементів тарифної системи.....	
1.3 Тарифна угода як складова колективного договору організації.....	
2 МЕТОДИКА НАРАХУВАННЯ ТА АНАЛІЗ ОПЛАТИ ПРАЦІ ЗА ТАРИФНОЮ СИСТЕМОЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	
2.1 Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	
2.2 Діюча методика нарахування оплати праці за тарифною системою на підприємстві.....	
2.3 Аналіз тарифної системи оплати праці на прикладі підприємства.....	
3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ТАРИФНОЇ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	
ВИСНОВКИ.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	
ДОДАТКИ.....	

Додаток Г - Зразок оформлення бібліографічного опису у списку джерел

Характери стика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<p>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14).</p> <p>2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).</p>
Два автори	<p>1. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</p>
Три автори	<p>1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укragропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи)..</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Луцихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. —Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.</p>
Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу).</p>

1	2
Багатомний документ	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005 — .— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1.—2005. —277 с.</p> <p>2. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.</p>
Матеріали конференцій, з'їздів	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с.</p>
Препринти	<p>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической, сборкой, управляемой скорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т"; ХФТИ 2006-4).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. - М., 2002. - 110 с. - Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. - М., 2002. - 210 с. - Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 1 5.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>1. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ, термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p>
Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт, дню,науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук, редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт, сил України НАН України [та ін.]. — 7 [наук, редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p>

1	2
Законодавчі та нормативні документи	1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).
Стандарти	1. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).
Каталоги	1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт", 2006 — . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5.— 2007.— 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.
Бібліографічні показники	1. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С]. — Львів : Львів, держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	1. Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. - К., 2005. - 276 с
Автореферати дисертацій	1. Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007.—20, [1] с.
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 ССРСР, МКІ ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). - №3360585/25-08; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. №12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК ⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В. И.; заявитель и патентообладатель Воронеж, науч.-исслед. ин-т связи. - № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00; опубл. 20.08.02, Бюл. №23 (II ч.).

1	2
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С 25—29. 2. Чорний Д. М. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець XIX—початок XX ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С 137—202.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем, вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. 2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон, опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем, вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул, екрану. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbuvciov.ua/articles/2003/03klinko.htm.

Додаток Д - Зразок оформлення таблиці

Таблиця 1.1 - Назва таблиці

Показники	На 01.01.20__		На 01.04.20__		На 01.07.20__	
	млн. грн.	питома вага, %	млн. грн.	питома вага, %	млн. грн.	питома вага, %
1	2	3	4	5	6	7

Джерело: складено автором за даними Державної служби статистики України [4]

Додаток Е - Зразок оформлення рисунку

Рис. 1 - Фактори, які впливають на середньорічний виробіток продукції на одного працівника

Додаток Ж- Зразок бланку відгуку на курсову роботу

**ВІДГУК
НА КУРСОВУ РОБОТУ**

з теми „ _____ ”

студента.....

_____ курсу, групи _____, спеціальності _____

Курсова робота з дисципліни «Економіка праці в організації»

Реєстраційний № _____ дата отримання „_” ____ 20 ____ р.

Науковий керівник _____

Актуальність обраної теми:

Об’єкт і предмет дослідження:

Структура роботи:

Основна характеристика першого розділу курсової роботи:

Основна характеристика другого розділу курсової роботи:

Основна характеристика третього розділу курсової роботи:

Характеристика висновків проведеного дослідження:

Мета дослідження : досягнута повністю (частково, не досягнута)

Завдання дослідження :виконані повністю (частково, не виконані)

Структура роботи: витримується згідно вимогам (частково відповідає вимогам, не відповідає вимогам)

Науково-теоретичний рівень роботи: високий (середній, низький)

Методичний рівень роботи : високий (середній, низький)

Характер новизни дослідження: високий (середній, низький)

Ступінь власного внеску у розробку проблеми : високий (середній, низький)

Характер зовнішнього оформлення роботи : охайний (задовільний, неохайний)

Зауваження:

Недоліки роботи:

Загалом робота заслуговує позитивної оцінки та може бути допущена до захисту

Науковий керівник _____ (підпис)

За результатами захисту робота оцінена _____

Члени комісії _____
